

Racionalizace zklamaných předpovědí v hnutí Boží rodina

PŘEDPOVĚĎ NIKDY NEZKLAME VŠECHNY

Jitka Schlichtsová

Na první pohled by se mohlo zdát, že ústředním bodem, kolem kterého náboženská hnutí vznikají, formují se a žijí, je vždy převratně nová nauka, jejíž nedílnou součástí je obvykle také vidina nějaké formy budoucí blaženosti, ať už v blízké či vzdálenější budoucnosti, v současném životě či po něm. Stejně tak by se mohlo zdát logické i to, že se takové náboženské hnutí musí nevyhnutelně rozpadnout, pokud se proroctví nenaplní. Zvláště tehdy, byla-li předpověď určena na dobu velmi blízkou, naděje s ní spojené byly velké a zklamání rovněž tak. Že tomu tak ale není, můžeme pozorovat také na příkladu českého nového náboženského hnutí Jany Kyslíkové, pro které se již vžilo označení Boží rodina.

Světovými průkopníky ve studiu milénalismu¹ a zklamání, které je s očekáváním převratných událostí neoddělitelně spojeno, byli například Norman Cohn², Leon Festinger,³ Catherine Wessingerová⁴, Richard Landes⁵ nebo J. Gordon Melton.⁶ Také v českém prostředí bylo tomuto tématu věnováno nemálo pozornosti a zabývala se jím řada autorů. Výsledky jejich práce mohou zprostředkovat zejména dva sborníky v českém⁷ a jeden v anglickém jazyce⁸ o milénálních konceptech v náboženských i sekulárních podobách. Také *Dingir* tomuto tématu věnoval hned dvě čísla.⁹

Teorie, kterou tito autoři postupně vytvořili, nám umožňuje uchopení „ideálních typů“ milénálních koncepcí a jejich vývoje. Ty se samozřejmě mohou prolínat, vyvíjet, lišit v některých důrazech a jiné důrazy zase zcela postrádat či potlačit. Společně mají to, že nahlížejí čas lineárně a rozdělují ho do tří období. Prvním z nich je současnost, která v sobě obvykle zahrnuje také celý dosavadní vývoj lidstva (či alespoň jeho velkou část). Minulost je obvykle vnímána jako nedokonalá, či dokonce zvrácená, a plná chyb, nevyhnutelně vedoucí k současnému nespokojivému stavu světa. Ten se nutně ocitá na prahu změny. Druhá fáze náleží změně, která již probíhá či proběhne v dohledné době za účasti transcendent-

ního činitele. Poslední fází je blažený stav očekávaný v budoucnosti.

Podstatné rozdíly můžeme vidět zejména v tom, jak bude podle daného uskupení probíhat fáze změny. Pokud je očekáván dramatický zlom a změna skrze tragické, či dokonce apokalyptické události, pak hovoříme o *katastrofickém milénalismu*. Opačný pól potom představuje *progresivní milénalismus* – svá očekávání formuluje spíše jako transformaci vědomí lidstva, která povede k vyřešení všeho, co je na současnosti nedokonalého. Mohou se lišit také představy o blízkosti a nevyhnutelnosti změny. Zatímco *avertivní milénalismus* reprezentuje myšlenkovou linii, podle níž je možné duchovním úsilím odvrátit hrozící katastrofu, *realizovaný milénalismus* zase pracuje s představou, že doba blaženosti již nastala a je (byť i jen částečně) realizována již v tomto čase.

Zatím stále ještě neformální uskupení následovníků učení české duchovní učitelky Jany Kyslíkové¹⁰ z Ústí nad Labem čítající jen přibližně padesátku českých a dvacítku slovenských příznivců, je právě takovým novým náboženským hnutím, které dokáže jednotlivé prvky milénalismu velmi dobře propojovat. Je živým důkazem toho, že se různé typy milénalismu v rámci jednoho učení vzájemně nevyklučují. Jejich vzájemné prolínání a změny důrazů mohou v potřebnou

chvilu sloužit k racionalizaci hrozícího zklamání z nenaplněného proroctví.¹¹

První takové zklamání zažila Jana Kyslíková a její příznivci již 28. září 2003, kdy Kyslíková předpověděla¹² zhmotnění Boha na Pražském hradě. Ve své knize *„Hovory s Bohem“* tvrdila také to, že je předurčena se ve svých 47 letech stát matkou nového Ježíše a plánovala založení satelitního města Ráj u Prahy, kde se chystala „žít a bydlet spolu s lidmi, kteří s námi budou šířit naše poslání. Naše město bude prototypem sídliště, kde mají lidé vše, co potřebují k životu: prostorné a světlé domy, zařízené ne luxusně ale pohodlně, účelně, s možností snadno udržitelné hygieny, se zahradami, různými druhy okrasných i ovocných stromů a jiných rostlin, s vodopády, jezírky, obchodními centry s příjemným prostředím, kde zákazníci nebudou nuceni ke zbytečným nákupům, s akvaparkem, zábavním a sportovním centrem a podobně. Taková sídliště pak budou vyrůstat jako houby po dešti“ ve všech světadílech, státech a městech.“¹³

Kyslíková tedy v roce 2003 očekávala druhý příchod Ježíše Krista a blaženou budoucnost. Úvodní kapitolu své knihy zakončila slovy: „*Láska začala uzdravovat planetu Země a my voláme všechny lidi, kterým není osud této mimořádně krásné planety lhostejný, přidejte se k nám... Zemi hrozí v roce 2012 katastrofa nedozírných následků.*“¹⁴ Varovala před blížící se katastrofou, ale zároveň věřila v možnost jejího odvrácení, nápravu a dosažení blaženosti skrze zapojení co největšího počtu lidí. Zhmotnění Boha na Pražském hradě 28. září 2003 mělo přinést důkaz o pravdivosti všeho, co je v knize uvedeno a potvrdit spojení mezi Kyslíkovou a Bohem. K žádnému převratnému události však nedošlo a účastníci setkání včetně prorokyně Jany odcházeli zklamání.¹⁵

„*Když jsme se všichni rozešli, s různými pocity pochopitelně, začala jsem po dvou měsících číst ‚Nové Zjevení Pána Ježíše Krista‘ a tehdy teprve jsem se dozvěděla, že já jsem Pán Ježíš Kristus v ženském těle,*“ popsala Kyslíková tehdejší události při výročním setkání, které proběhlo letos 28. září. Tento způsob racionalizace zklamání umožnil další pokračování její činnosti, internetové vydání dalších dvou knih, z nichž je podstatnější ta s názvem *Nové Zjevení Pána Ježíše Krista Boží rodiny*.¹⁷ V ní je položena nová nauka tak, aby přeznačila původní očekávání a zahrnula

do něj „nově poznanou pravdu“, a zároveň ji legitimovala jasným propojením s dílem, jemuž byla v okruhu zainteresovaných osob již dříve přiznána duchovní autorita. Toto dílo pak Kyslíková ve svých vlastních textech dále rozvíjí a vysvětluje, čímž se dostává do pozice pokračovatelky, již jsou postupně odkrývány nové a nové skutečnosti.

Původně avertivní mileniální koncepce byla postupně nahrazena kombinací prvků katastrofického a progresivního milenialismu. Na jedné straně se očekává postupné sebezničení Země pod vládou Pseudotvůrců a Nového světového řádu (NWO), na straně druhé však dobří stvořenci a superstvořenci, speciální bytosti v tělech spolupracovníků Boží rodiny, pomáhají zprostředkovat poselství Pána Ježíše Krista a zachránit co nejvíce duší živých i mrtvých lidí. Poskytují jim možnost konvertovat, dosáhnout vyšších dimenzí vědomí a žít nadále v pozitivním stavu.

Nové informace jsou podle potřeby zveřejňovány v tzv. *Sděleních Pána Ježíše Krista* nejčastěji prostřednictvím Michala R., nejbližšího spolupracovníka J. Kyslíkové. Právě informace obsažené ve sděleních pomohly překonat zklamání z neuskutečněního příchodu Bohyně Jany a jejích nejbližších Dvanácti hvězd na plánované setkání v Milíčovském lese v roce 2017, vysvětlit dlouhé období, kdy nebylo možné se s Janou osobně setkat (kontakt s ní byl možný pouze skrze facebookový profil), opakovaně posunout dobu jejího očekávaného převibrování do nové dimenze i několikrát změny ve výběru Dvanácti hvězd a mnohé dal-

ší kroky, které byly v přímém rozporu s předchozími sděleními. V těchto sděleních se setkáváme se všemi třemi základními typy racionalizací nesplněného proroctví: chybou v dataci, přisouzením viny nějakému činiteli a konstatováním, že k naplnění proroctví došlo, i když jiným způsobem. V případě Jany Kyslíkové jsou všechny racionalizace navíc podněry ujištěním, že plán Pána Ježíše Krista nezná, a ani nemůže znát, nikdo jiný než samotný Pán Ježíš Kristus. Plán je ale vždy dokonalý a žádná událost ho nemůže změnit ani vychýlit. Vše se děje přesně tak, jak je to v danou chvíli nejlepší.

Nyní se tato *Sdělení PJK* stávají klíčovými také v tom, co bychom mohli s jistotou rezervou již nyní charakterizovat jako přechod od *živelného milenialismu* k *milenialismu zvládnutému*. V uplynulých letech totiž někteří ze „spolupracovníků Boží rodiny“ v očekávání blízkých

převratných změn nejen přerušili kontakty se svými rodinami či přáteli, ale někteří se také rozhodli pro „život mimo systém“. Vzdali se své práce, bydliště, dokladů totožnosti a dalších jistot, aby nebyli ničím vázáni a mohli co nejlépe naplnovat svou roli v nejasném plánu Pána Ježíše Krista. „*Nikdo z vás se mi nepotřebuje zavděčit, protože jste přesně takoví, jaké vás potřebuji na této planetě mít. Takové vás mám rád, takové vás bezpodmínečně miluji, ať už uděláte cokoli,*“ sděloval Michal R. jen před několika dny.¹⁸

Takový přechod ale bude bezpochyby trvat ještě nějakou dobu. Svědčí o tom stále vysoké nasazení skupin spolupracovníků, kteří se i přes zákaz shromažďování a další platná opatření proti šíření nového koronaviru stále setkávají na různých místech Česka a Slovenska za účelem duchovní práce. V místech setkání otevírají multidimenzionální portály pro výše zmíněné konverze duší, které se rozhodly vstoupit do pozitivního stavu. Možné obavy spolupracovníků z nákazy koronavirem a možného čipování pomocí povinné vakcinace proti covid-19 klidnilo *Sdělení PJK* prostřednictvím Michala R. slovy: „*Někteří z vás se necháváte oficiálními zprávami namíchanými s alternativními informacemi ovlivňovat do té míry, že začínáte mít strach o sebe a své bližní. (...) Já, Pán Ježíš Kristus Boží Rodina vás tímto vyzývám, abyste se vzpamatovali a mysleli na dokonalost mého plánu a na ochranu, kterou vám poskytuji v každé vteřině vašeho života. (...) Pamatujte, že v plánech vašich duší není zažít novodobou totalitu na fyzické úrovni, ale ukázat ostatním*

Poznámky

- 1 „Přesvědčení o kolektivním dosažení všestranného blaha za pomoci transcendentní síly.“ VOJTÍŠEK, Zdeněk. *Koncepce milenialismu*. In: BIERNOT, David, ed. *Konec tohoto světa: milenialismus a jeho místo v judaismu, křesťanství a islámu*. Praha: Dingir, 2012, s. 9.
- 2 Např. COHN, Norman. *The Pursuit of the Millennium*. New York: Oxford University Press, 1. vydání 1957.
- 3 FESTINGER, Leon, RIECKEN, Henry W., SCHACHTER, Stanley. *When Prophecy Fails. A Social and Psychological Study of a Modern Group that Predicted the Destruction of the World*. New York: Harper & Row Publishers, 1. vydání 1956.
- 4 Např. WESSINGER, Catherine, ed. *Millenialism, Persecution, and Violence. Historical Cases*. Syracuse: Syracuse University Press, 2000.
- 5 LANDES, Richard A. *Heaven on Earth. The Varieties of Millennial Movements*. New York: Oxford University Press, 2011.
- 6 MELTON, J. Gordon. *Spiritualization and Reaffirmation. What Really Happens when Prophecy Fails*. In: STONE, Jon R. (ed.). *Expecting Armageddon. Essential Readings in Failed Prophecy*. New York, London: Routledge, 2000.
- 7 BIERNOT, *Konec tohoto světa... a VOJTÍŠEK, Zdeněk, ed. Apokalypsa nebo transformace? Mileniální koncepce v minulosti i současnosti*. Praha: Dingir, 2014.
- 8 VOJTÍŠEK, Zdeněk, ed. *Millennialism: expecting the end of the world in the past and present*. Praha: Dingir, 2013.
- 9 *Dingir* 4/2006: Konec světa a budoucí blaženost a *Dingir* 2/2014: Když zklame předpověď.
- 10 O historii a základních prvcích nauky Jany Kyslíkové pojednává: SCHLICHTSOVÁ, Jitka. *Boj dobra a zla v Multivesmíru*. *Dingir*. 2018, 21(3), s. 93–95.
- 11 Potřebou a procesy, kterými jedinec uvádí do souladu dvě vzájemně si odporující kognice, jakými může být právě rozpor nadějí a očekávání vůči skutečným událostem, se věnoval Leon Festinger. Tento jev nazval kognitivní disonancí. FESTINGER, Leon. *The Theory of Cognitive Dissonance*. London: Tavistock Publication. 1. vydání 1957.
- 12 KYSLÍKOVÁ, Jana. *Hovory s Bohem: s tebou láska kvete láska kolem nás*. Praha: Chvojko nakladatelství, 2003, s. 18, 48, 64 a 99.
- 13 Tamtéž, s. 11.
- 14 Tamtéž, s. 11.
- 15 HALFAR, L.: Konec světa až v roce 2012. *Dingir* (4), 2003, s. 141.
- 16 FRANCUCH, Petr Daniel. *Nové zjevení Pána Ježíše Krista* [online]. 1993, [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: http://www.andele-nebe.cz/svetelna_knihovna/cz_nove_zjeveni_pana_jezise_krista.htm.
- 17 KYSLÍKOVÁ, Jana. *Nové zjevení Pána Ježíše Krista Boží rodiny* [online]. 2014 [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <http://www.bozirodina.cz/NZMK-obsah.htm>
- 18 MICHAL R. *Sdělení PJK: Nepotřebujete se mi zavděčit* [online]. 1. 11. 2020 [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <http://svetelneinfo.cz/nepotrebujete-se-mi-zavdecit/>.
- 19 MICHAL R. *Povinné čipování nastane až po rozdělení lidstva* [online]. 27. 10. 2020 [cit. 2020-11-02]. Dostupné z: <http://svetelneinfo.cz/povinne-cipovani-nastane-az-po-rozdeleni-lidstva/>.
- 20 LANDES, Richard. *Millenarianism and the Dynamics of Apocalyptic Millenialism*. In: O'LEARY, Stephen D., McGHEE, Glen S. (eds.). *War in Heaven / Heaven on Earth. Theories of the Apocalyptic*. London, Oakville: Equinox, 2005, s. 35.
- 21 TUMMINIA, Diana G. *When Prophecy Never Fails: Myth and Reality in a Flying-Saucer Group*. New York: Oxford University Press, 2005.

cestu ven z tohoto planetárního vězení, a to ještě předtím, než otěže moci v době konce naplno převezmou složky negativního stavu. K tomu účinně dopomůžete tím, že budete číst Nové Zjevení, a především ho uvádět do svých každodenních životů. Touto cestou se stáváte příkladem pro obrovské množství bytostí nejen na fyzické, ale zejména na zprostředkující a duchovní úrovni.¹⁹

Podobně, a snad i více, radikalizační funkci mají také ta sdělení, která se zabývají údajnou diverzní aktivitou skupiny apokatů. Ti, kteří nepřijali nabízené strategie, jak své zklamání z nenaplněných očekávání racionalizovat a od Jany Kyslíkové se odvrátili, jsou nejčastěji označováni jako Antitým Boží rodiny. Jako vyjádření podpory učení Jany Kyslíkové vznikla série „Výzvy pseudotvůrcům, renegátům a antitýmu BR od týmu Boží rodiny“. Jednotliví členové zde vyjadřují svou oddanost Janě Kyslíkové. Takové proklamace mají spíše než na oponenty vliv na samotné věřící, kteří se touto formou utvrzují ve svém přesvědčení. Opakují poskytnuté racionalizace, deklarují svou loajalitu, a nakonec posilují polarizaci *my versus oni*.

Pokud tedy spolu s Richardem Landešem říkáme, že „studium milenialismu je studiem zklamání“²⁰ a s Leonem Festingerem přicházíme na kloub kognitivní disonanci a poznáváme strategie, které jsou v Boží rodině k eliminaci stresu z hrozícího zklamání využívány, mohli bychom s americkou sociální psychologou Dianou G. Tuminiovou konstatovat, že „proroctví nikdy nezklame“²¹ Možná bychom si ale – s ohledem na existenci apokatů, pro které byla zklamaná předpověď důvodem k odchodu – mohli dovolit i drobnou korekci v tom smyslu, že proroctví sice někdy zklame, ale rozhodně nikdy nezklame všechny. ■

The Prophecy Never Fails For All

The article further develops the theme of the article „Good and Evil Fighting in the Multiverse“ in *Dingir* 3/2018. It focuses on the Czech new religious movement of spiritual leader Jana Kyslíková. The members of this movement call themselves most often „God's family team“. The article sums up the typology of millennial concepts and ways of rationalizing prophecy failures in new religious movements. In light of these theories, the article attempts to explain why this movement has been active since 2003 in spite of the fact that none of its predictions has come true.

Mgr. Jitka Schlichtsová (*1988) je doktorandkou oboru filozofie náboženství na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy. Věnuje se studiu současného náboženského života a nových náboženských hnutí.